

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 10. september 2025

Sag 13/2025

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 16. april 2024 (SS 4-5648/2024) og af Østre Landsrets 20. afdeling den 5. september 2024 (S-1189-24).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Lars Hjortnæs, Oliver Talevski, Jan Schans Christensen, Ole Hasselgaard og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

T har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, subsidiært at sagen udsættes på Flygtninge-nævnets stillingtagen til Ts ansøgning om asyl.

Supplerende sagsfremstilling

Den 31. marts 2025 oplyste T til Udlændingestyrelsen, at han ønskede at frafalde sin ansøgning om asyl. Som følge heraf afsluttede Udlændingestyrelsen asylsagen.

Den 30. juni 2025 anmodede han om genoptagelse, og Udlændingestyrelsen genoptog behandlingen af ansøgningen.

Ved afgørelse af 15. august 2025 meddelte Udlændingestyrelsen T afslag på asyl. Afslaget er påklaget til Flygtningenævnet.

Anbringender

T har anført navnlig, at han ikke bør straffes for ulovlig indrejse i Danmark, da han er omfattet af Flygtningekonventionens artikel 31.

Dette beror i første række på en vurdering af, om han er konventionsflygtning. Denne vurdering foretages af Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet, men straffrihed efter artikel 31, stk. 1, forudsætter ikke, at det er endeligt afgjort, om en tiltalt er konventionsflygtning.

Han er flygtning i artikel 31's forstand. Han er af moralske og politiske grunde imod den tilgang, som den ukrainske regering har til krigen mod Rusland. Han ønsker derfor ikke at deltage i kamphandlingerne, og han har protesteret mod, at de ukrainske myndigheder vælger at indsætte mindre duelige mænd som soldater i forreste frontlinje i krigen, hvor risikoen for at blive dræbt er betydelig. Det er ikke muligt at undgå tvangsrekrutteringen og indsættelsen på frontlinjen, medmindre man skjuler sig for de ukrainske rekrutteringsmyndigheder.

Han opfylder kravene i artikel 31 om at komme direkte fra et område, hvor hans liv var truet, og om at have henvendt sig uopholdeligt til de danske myndigheder.

Det forhold, at en asylansøger i princippet kunne have valgt at søge asyl i en anden konventionsstat (under sin flugt eller i øvrigt), er ikke en omstændighed, der medfører, at der ikke foreligger "rimelig grund" som nævnt i artikel 31, stk. 1. Når en asylansøger har en velbegrundet frygt for forfølgelse i sit hjemland, er dette tilstrækkeligt til at konstatere, at der foreligger "rimelig grund" til ulovlig indrejse i en konventionsstat – uanset om den ulovlige indrejse er sket ved dokumentfalsk eller overtrædelse af et indrejseforbud. Det er i den forbindelse relevant, at han tidligere har haft beskyttelse i Danmark efter særloven om ukrainske statsborgere.

Hvis Højesteret finder, at han ikke formelt set på nuværende tidspunkt kan anses for omfattet af Flygtningekonventionen, skal der meddeles strafbortfald eller ske formildelse af straffen.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at Flygtningekonventionens artikel 31 ikke kan begrunde, at T er straffri.

Det fremgår af artikel 31, stk. 1, at beskyttelsen mod strafforfølgning forudsætter, at den pågældende er flygtning i konventionens forstand, og at flere kumulative betingelser er opfyldt, herunder at den pågældende ”kommer direkte fra et område...”, og at den pågældende ”uopholdeligt henvender sig til myndighederne” og godtgør, at den pågældende har haft ”rimelig grund” til sin ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Betingelserne om, at T er kommet ”direkte”, og at han ”uopholdeligt har henvendt sig til myndighederne”, er opfyldt i den foreliggende sag. Han har imidlertid ikke haft ”rimelig grund” til sin ulovlige indrejse i netop Danmark.

Der er ikke pligt for en person til at søge international beskyttelse ved første reelle mulighed, men Flygtningekonventionen giver ikke flygtninge ret til selv at vælge asylland.

T har haft alle muligheder for at indrejse i et andet land – herunder et andet EU-land – og ansøge om asyl der. Han er ved dom af 11. oktober 2023 udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Han er ikke udvist af andre lande end Danmark, hans ene barn opholder sig i Italien, hans andet barn opholder sig i Tyskland, og han har ikke nogen familiemæssig tilknytning til Danmark. Han har således ikke haft rimelig grund til den ulovlige indrejse i netop Danmark.

Statens interesse i, at T ikke skal indrejse i Danmark, hvor han er udvist af hensyn til den offentlige orden, må gå forud for hans interesse i lige netop at vælge Danmark som asylland.

Kompetencen til at afgøre, hvorvidt en person ved indreisen var konventionsflygtning, tilkommer udlændingemyndighederne. Det må anses for meget tvivlsomt, om T vil blive anset for flygtning i konventionens forstand. Under alle omstændigheder er der ikke grundlag for at udsætte sagen på Flygtningenævnets afgørelse, da betingelsen om ”rimelig grund” som nævnt ikke er opfyldt. Hvis Højesteret imidlertid finder, at det er af afgørende betydning for sagen, om udlændingemyndighederne tildeler T opholdstilladelse som konventionsflygtning, må sagens afgørelse afvente Flygtningenævnets endelige afgørelse.

Der er ikke grundlag for at meddele strafbortfald eller at formilde straffen.

Højesterets begrundelse og resultat

T blev i 2023 idømt 4 måneders fængsel for vold og vidnetrusler og udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år. Han blev prøveløsladt den 10. november 2023 og udrejste af landet samme dag.

Han indrejste på ny i Danmark den 4. marts 2024, hvor han blev anholdt. I forbindelse med anholdelsen ansøgte han om asyl. Han har forklaret, at han forlod sin bopæl i Ukraine en eller to dage forinden, og at han var rejst via Moldova og Tyrkiet til Danmark.

Han er i denne sag fundet skyldig i overtrædelse af udlændingelovens § 59 b, stk. 2, ved at være indrejt her i landet i strid med det nævnte indrejseforbud. Han blev i landsretten straffet med fængsel i 1 år og udvist af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Udlændingestyrelsen har efter landsrettens dom meddelt ham afslag på asyl. Afgørelsen er påklaget til Flygtningenævnet.

Sagen angår for Højesteret navnlig, om Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, medfører, at T ikke kan straffes for at være indrejt i strid med det indrejseforbud, som han blev meddelt i 2023.

Flygtningekonventionens artikel 31, stk. 1, bestemmer, at flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i konventionens forstand, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig inden for de kontraherende staters område, ikke i disse stater skal kunne straffes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uopholdeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Det fremgår af udlændingelovens § 59 b, stk. 2, at en udlænding, som indrejser her i landet i strid med et indrejseforbud, der er meddelt i forbindelse med udvisning og straf af mindst 3 måneders ubetinget fængsel, straffes med fængsel fra 1 år indtil 3 år.

For at undgå krænkelse af artikel 31, stk. 1, må udlændingelovens § 59 b, stk. 2, forstås på den måde, at der ikke er tale om en retsstridig (strafbar) handling omfattet af bestemmelsen, hvis betingelserne for straffrihed efter artikel 31 er opfyldt, jf. herved Højesterets dom af 17. juni 2025 (UfR 2025.3662) om straffelovens § 174.

Højesteret finder, at artikel 31, stk. 1, i overensstemmelse med sin ordlyd og sit formål må forstås således, at bestemmelsen også finder anvendelse, hvor indrejse er ulovlig som følge af et indrejseforbud.

Det er en betingelse for straffrihed efter artikel 31, stk. 1, at T er konventionsflygtning, jf. herved Højesterets dom af 3. februar 2012 (UfR 2012.1670) og kendelser af 21. december 2023 (UfR 2024.1334 og UfR 2024.1341).

Afgørelsen af, om T er konventionsflygtning, træffes af udlændingemyndighederne, der som nævnt endnu ikke har truffet en endelig afgørelse.

Højesteret ophæver derfor byrettens dom og landsrettens dom og hjemviser sagen til fornyet behandling ved byretten, når der er taget endelig stilling til Ts ansøgning om asyl.

Højesteret bemærker herved om de øvrige betingelser for straffrihed efter artikel 31, stk. 1, at det er ubestridt, at T henvendte sig til de danske myndigheder uden ophold, og at han – hvis han anerkendes som konventionsflygtning – er kommet direkte fra et område, hvor hans liv eller frihed var truet i konventionens forstand. Højesteret finder endvidere, at T på det foreliggende grundlag må anses for at opfylde betingelsen om at have haft rimelig grund til at indrejse her i landet. Dette gælder, selv om han er indrejst i strid med et indrejseforbud, og selv om han muligvis kunne være rejst til et andet land end Danmark og søgt asyl der.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom og landsrettens dom ophæves, og sagen hjemvises til byretten.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for byret, landsret og Højesteret.